

El català, idioma o dialecte, en què quedem?

written by Pau Miserachs | 6 de juliol de 2020

Tornem a sentir veus que diuen que el català no és un idioma o que el català és un dialecte del castellà. El tema apassiona i convé posar en clar si la llengua que es parla a Catalunya, Balears i València és un idioma o un dialecte i d'on. Es veu que no n'hi ha prou que ho diguem els catalans.

Tots els pobles és veritat que atorguen a la seva llengua una superioritat indiscutible sobre les altres, sigui per la seva antiguitat, per la seva riquesa de paraules, expressió, sonoritat, etc., segons deia Joseph Aladern en el seu estudi sobre el català.

Quan es parla d'idioma, es parla d'una realitat que és una manera de parlar, mentre que parlar de llengua equival a parlar de cultura, la noblesa del llenguatge dels filòsofs i els poetes.

Dialecte no és més que una manera escollida de parlar una llengua amb modismes i llenguatge vulgar, una percepció d'un poble en un territori determinat que té una mateixa llengua comuna. No és el cas de Catalunya, que es poleix amb el llatí paral·lelament al naixement del castellà al nord-est de la península.

Però l'idioma espanyol és el castellà, no el català. L'espanyol és la llengua i a Madrid consideren que la resta són dialectes, deia Joseph Aladern. Si això fos veritat, el català del Rosselló seria dialecte del francès, a Sardenya, de l'italià. No és possible que un fill tingui tres mares diferents.

En canvi sí que ha estat possible que el castellà, la llengua de Cervantes, esdevingui dialecte de l'anglès a Florida,

Puerto Rico, Califòrnia i a Filipines i llengua prohibida a Texas.

El català és anterior a l'arribada dels romans, ja que el poble català parlava un idioma diferent del llatí que va sobreviure a les invasions àrabs. El mateix Juli Cèsar va reconèixer en els seus comentaris haver trobat a la Gàl·lia occidental, al Llenguadoc, una llengua culta que tenia extraordinària semblança a la llatina.

Les primeres paraules escrites en català les trobem interposades en l'acta llatina de la consagració de la Catedral de la Seu d'Urgell, redactada el 819. El Tractat de pau i d'aliança d'Estrasburg de 842, entre el rei Carles Calvo i el seu germà, rei de Baviera; com també l'epitafi del Comte Bernat, senyor de Barcelona que morí el 844, està escrit en català.

En temps medieval es va voler desnaturalitzar la personalitat del català anomenant-lo llengua llemosina, perquè la cultura literària i musical catalana tenien una introducció innegable fins i tot a la Cort d'Alfons X el Savi a les festes de la Gaia Ciència. Però el català amb els trobadors es va refermar.

La conclusió, com diu Joseph Aladern en el seu estudi *Lo català, és idioma o dialecte?*, publicat a Barcelona el 1903, és ben clara: No pot ser dialecte del castellà una llengua que li porta dos segles d'avantatge, segons documents autèntics.